

Spis treści

Wykaz skrótów / 11

Przedmowa / 13

Wstęp / 19

Brzmienie art. 260 TFUE w świetle nowelizacji traktatowych / 25

Część I

Geneza i założenia ogólne art. 260 ust. 2 TFUE / 27

1. Zasady ogólne leżące u podstaw systemu kontroli przestrzegania prawa unijnego / 27
 - 1.1. Autonomia systemu prawa unijnego / 27
 - 1.2. Zasada efektywności prawa unijnego / 33
 - 1.3. Zasada lojalnej współpracy / 38
2. Mechanizmy kontroli przestrzegania prawa unijnego / 44
 - 2.1. Uwagi ogólne / 44
 - 2.2. Specyfika kontroli przestrzegania prawa w systemie prawa unijnego / 46
 - 2.3. Model skargi o stwierdzenie uchybienia z art. 258 TFUE / 52
 - 2.4. Nowe tendencje mechanizmów kontroli w prawie unijnym / 55
3. Zagadnienia stosowania sankcji wobec państw / 61
 - 3.1. Uwagi teoretycznoprawne / 61
 - 3.2. Sankcje przeciwko państwom w systemie prawa unijnego / 64
4. Sankcje w razie niewykonania wyroku Trybunału stwierdzającego uchybienie / 68
 - 4.1. Zarys problematyki sprzed wejścia w życie traktatu z Maastricht / 68

- 4.2. Ustanowienie sankcji finansowych na mocy traktatu z Maastricht / 74
- 4.3. Krytyka wprowadzonego modelu sankcji finansowych / 80
- 5. Konsekwencje traktatu z Lizbony dla postępowań uregulowanych w art. 258 i 260 TFUE / 86
 - 5.1. Zmiany ujęte w Konstytucji dla Europy / 86
 - 5.2. Konsekwencje proceduralne traktatu z Lizbony / 87
 - 5.2.1. Zniesienie etapu uzasadnionej opinii w postępowaniu z art. 260 ust. 2 TFUE / 88
 - 5.2.2. Sankcje finansowe w zakresie uchybień „informacyjnych” (art. 260 ust. 3 TFUE) / 91
 - 5.3. Konsekwencje materialne traktatu z Lizbony / 96
- 6. Uwagi końcowe / 103

Część II

Obowiązek wykonania wyroku wydanego na podstawie art. 258 TFUE (art. 260 ust. 1 TFUE) / 105

- 1. Zakres obowiązku wykonania wyroku stwierdzającego uchybienie przez państwo członkowskie zobowiązaniom traktatowym / 105
 - 1.1. Charakter i skutki wyroku stwierdzającego uchybienie / 105
 - 1.2. Zakres materialny obowiązku wykonania wyroku / 112
 - 1.3. Zakres czasowy obowiązku wykonania wyroku / 121
 - 1.4. Kluczowe etapy wykonywania wyroku oraz ich skutki dla postępowania z art. 260 ust. 2 TFUE / 126
 - 1.5. Problematyka stosowania zasad *res iudicata* i *ne bis in idem* w kontekście wykonywania wyroku wydanego na podstawie art. 258 TFUE / 131
- 2. Charakter uchybienia a problematyka wykonywania wyroku Trybunału wydanego na podstawie art. 258 TFUE / 137
 - 2.1. Typologie uchybień w świetle stosowania art. 258 TFUE / 137
 - 2.2. Próba przedstawienia typologii uchybień w świetle obowiązku ujętego w art. 260 ust. 1 TFUE / 140
 - 2.3. Uchybienia na poziomie stanowienia prawa / 141
 - 2.3.1. Brak przyjęcia i notyfikacji przepisów transponujących akt prawa unijnego / 141
 - 2.3.2. Nieprawidłowa transpozycja dyrektyw / 148
 - 2.3.3. Brak uchylenia przepisów sprzecznych z prawem unijnym / 152

- 2.4. Uchybienia na poziomie stosowania prawa / 158
 - 2.4.1. Cechy ogólne uchybień na poziomie stosowania prawa / 158
 - 2.4.2. Uchybienia jednostkowe / 161
 - 2.4.3. Horyzontalny brak implementacji. Brak kontroli przestrzegania prawa unijnego / 170
 - 2.4.4. Uchybienia w postaci praktyki administracyjnej / 175
 - 2.4.5. Możliwość stwierdzenia uchybień płynących z praktyki sądów krajowych / 180
- 2.5. Uchybienia w sferze stosunków międzynarodowych / 184
- 3. Uchybienia nieusuwalne. Niemożność wykonania zobowiązań / 187
- 4. Uwagi końcowe / 193

Część III

Zagadnienia stosowania art. 260 ust. 2 TFUE / 195

- 1. Charakter postępowania z art. 260 ust. 2 TFUE / 195
 - 1.1. Kategorie wyroków Trybunału objęte zakresem zastosowania art. 260 ust. 2 TFUE / 196
 - 1.2. Cechy postępowania z art. 260 ust. 2 TFUE względem postępowania z art. 258 TFUE / 198
 - 1.3. Zakres uznania Komisji w ramach stosowania art. 260 ust. 2 TFUE / 201
 - 1.3.1. Zakres uznania Komisji w odniesieniu do wszczęcia procedury oraz przebiegu postępowania przedsądowego / 201
 - 1.3.2. Zakres uznania Komisji w odniesieniu do wniesienia skargi do Trybunału / 206
 - 1.3.3. Charakter prawny komunikatów Komisji / 209
 - 1.4. Zakres uznania Trybunału w ramach stosowania art. 260 ust. 2 TFUE / 211
- 2. Proceduralne zagadnienia stosowania art. 260 ust. 2 TFUE / 217
 - 2.1. Zakres *ratione temporis* postępowania z art. 260 ust. 2 TFUE / 217
 - 2.2. Przebieg postępowania na podstawie art. 260 ust. 2 TFUE / 219
 - 2.3. Przedmiot i granice skargi Komisji z art. 260 ust. 2 TFUE / 223

- 2.4. Proceduralne skutki wykonania wyroku wydanego na podstawie art. 258 TFUE w toku postępowania wszczętego na podstawie art. 260 ust. 2 TFUE / 226
 - 2.4.1. Całkowite wykonanie wyroku w toku postępowania z art. 260 ust. 2 TFUE / 226
 - 2.4.2. Częściowe wykonanie wyroku w toku postępowania z art. 260 ust. 2 TFUE / 232
- 2.5. Poszanowanie prawa do obrony oraz ciężar dowodowy w ramach postępowania na podstawie art. 260 ust. 2 TFUE / 234
 - 2.5.1. Prawo do obrony w przedsądowej (administracyjnej) fazie postępowania / 234
 - 2.5.2. Prawo do obrony w toku postępowania przed Trybunałem / 236
 - 2.5.3. Ciężar dowodowy w ramach postępowania w trybie art. 260 ust. 2 TFUE / 238
- 2.6. Środki tymczasowe w ramach postępowania z art. 260 ust. 2 TFUE / 242
- 3. Problematyka sankcji finansowych przewidzianych w art. 260 ust. 2 TFUE / 246
 - 3.1. Charakter sankcji finansowych z art. 260 ust. 2 TFUE / 246
 - 3.2. Odmienne funkcje okresowej kary pieniężnej oraz ryczałtu / 249
 - 3.3. Łączne stosowanie okresowej kary pieniężnej i ryczałtu / 256
- 4. Założenia wyznaczania okresowej kary pieniężnej / 263
 - 4.1. Zasadność nałożenia kary okresowej / 263
 - 4.2. Granice czasowe wyznaczania kary okresowej / 264
 - 4.3. Modulacja kary pieniężnej względem okresów płatności / 266
 - 4.4. Metoda wyznaczania wysokości okresowej kary pieniężnej / 269
 - 4.4.1. Metoda przewidziana w wytycznych Komisji a praktyka Trybunału / 269
 - 4.4.2. Powaga uchybienia / 271
 - 4.4.3. Czas trwania uchybienia / 277
 - 4.4.4. Zdolność płatnicza państwa członkowskiego / 285
- 5. Założenia wyznaczania ryczałtu / 288
 - 5.1. Zasadność nałożenia ryczałtu / 288
 - 5.2. Granice czasowe wyznaczania ryczałtu / 291

- 5.3. Metoda wyznaczania wysokości ryczałtu / 293
 - 5.3.1. Wytyczne i praktyka Komisji / 293
 - 5.3.2. Praktyka Trybunału / 295
- 6. Uwagi końcowe / 301

Część IV

Problematyka wykonywania wyroku wydanego na podstawie art. 260 ust. 2 TFUE / 304

- 1. Charakter wyroku wydanego na podstawie art. 260 ust. 2 TFUE / 304
 - 1.1. Charakter wyroku w odniesieniu do stwierdzenia uchybienia obowiązkowi wyrażonemu w art. 260 ust. 1 TFUE / 304
 - 1.2. Charakter wyroku w odniesieniu do ustanowienia sankcji finansowej / 306
- 2. Zawieszenie lub odroczenie płatności okresowej kary pieniężnej / 308
 - 2.1. Zawieszenie stosowania okresowej kary pieniężnej / 309
 - 2.2. Odroczenie płatności kary / 311
- 3. Aspekty praktyczne wykonywania wyroku Trybunału nakładającego sankcje finansowe / 313
 - 3.1. Ramy prawne egzekwowania płatności sankcji finansowych / 313
 - 3.2. Przykłady wykonywania dotychczas wydanych wyroków / 315
- 4. Kontrola wykonania wyroku wydanego na podstawie art. 260 ust. 2 TFUE / 319
 - 4.1. Kompetencja Komisji do stwierdzenia daty usunięcia uchybienia oraz wskazania ostatecznej kwoty okresowej kary pieniężnej / 319
 - 4.2. Kompetencja Komisji do potrącenia kwoty okresowej kary pieniężnej lub ryczałtu z kwoty płatności na rzecz danego państwa członkowskiego / 328
 - 4.3. Możliwość ponownego wszczęcia procedury o stwierdzenie uchybienia / 333
 - 4.4. Niemożność wykonania wyroku Trybunału wydanego na podstawie art. 260 ust. 2 TFUE / 335
- 5. Inne środki przymusu w celu wykonania wyroku wydanego na podstawie art. 260 ust. 2 TFUE / 336

- 5.1. Procedura na podstawie art. 354 TFUE i art. 7 TUE / 336
- 5.2. Odwołanie się do środków egzekwowania prawa istniejących w prawie międzynarodowym / 338
- 6. Recydywa uchybienia, które było przedmiotem wyroku na podstawie art. 260 ust. 2 TFUE / 340
- 7. Uwagi końcowe / 343

Zakończenie / 347

Wykaz spraw przed Trybunałem na podstawie art. 260 ust. 2 TFUE / 355

Wykaz aktów prawnych Komisji dotyczących art. 260 TFUE / 357

Wykaz orzecznictwa / 359

Wykaz literatury / 367